

Χρυσούλα Δημητρακάκη

## Ο μύθος της Κρήτης

(από το βιβλίο *Φρατζέσκα*, Κέντρο Ευρωπαϊκών Εκδόσεων)

Ο μύθος λέει, ότι όποιος πατήσει τη γη της Κρήτης, δένεται μαζί της και δεν την αποχωρίζεται ποτέ.

Έτσι μας έλεγε η γιαγιά, όπως ανακάτεψε στο μαγκαλάκι τη χόβολη και έμπηγε τα κάστανα βαθιά, μέχρι τον πυρήνα της φωτιάς.

Φωτιά, που λέει ο λόγος, γιατί φωτιά δεν έβλεπες, παρά μόνο, σπαρμένες πορφυρές σπίθες που είχαν ξωμείνει, ανάμεσα στη στάχτη.

Ήταν η ώρα όπου νύχτωνε και η γιαγιά ξεχνιότανε, μέσα στα παραμύθια. Ήταν η καλύτερη ώρα.

Όλοι, κουκουβισμένοι γύρω από το μαγκαλάκι, κύρτωναν, όσο πιο πολύ μπορούσαν, να νιώσουν τη ζεστασιά. Οι τελευταίοι γείτονες που βεγγέριζαν και τα παιδιά, στα χαμηλά σκαμνάκια, σχεδόν αγκαλιά με το μαγκάλι.

Από την πλευρά που έβλεπες το μαγκάλι, κάτι γινόταν. Μια η πλάτη που αναγκαστικά ήταν γυρισμένη στο κρύο δωμάτιο, ήταν μόνιμα, παγωμένη.

Ούτε βήμα δεν τολμούσες να απομακρυνθείς. Ακόμα και την ώρα που θα πήγαινες στο κρεβάτι, θα έπρεπε να είχες υπολογίσει από πριν τις κινήσεις, για να χωθείς όσο πιο γρήγορα γινότανε κάτω από τα σκεπάσματα.

«Βουερό το βούισμα του δρυγιά,  
μα πρέπει να το αφουγκρασθείς.  
Ήρεμο το ανασάλεμα του κάμπου,  
μα πρέπει να το νιώσεις.  
Συχνά η αλήθεια δεν είναι σ' αυτό που βλέπουμε,  
αλλά σ' αυτό που νιώθουμε μέσα μας...»

Η γιαγιά, συνέχιζε να μιλά σιγά. Τόσο σιγά, που μας ανάγκαζε να την παρακολουθούμε με κομμένη την ανάσα.

Το παλιό τσουκάλι που είχε γίνει μαγκάλι, είχε μόνιμα μαύρο χρώμα και δεν μπορούσες να καταλάβεις ακριβώς σε τι κατάσταση ήταν το περιεχόμενο.

Ένωθες τη ζεστασιά να ξεφεύγει από τα καμένα τοιχώματα του τσουκαλιού, αλλά για καλό και για κακό, έριχνες ματιές, μην σβήσει ο πυρήνας και τελειώσει και το παραμύθι.

Αχ... Αχ!.. Ξαφνικά μια φωνή, διέκοπτε την ησυχία και τα χέρια, τραβιόντουσαν απότομα από το μαγκάλι.

Μέσα στα επιφωνήματα, όλοι συμμεριζόμενοι, κοιτούσαν με συμπόνια τον περιέργο, μια να κουνά τα χέρια του με δύναμη στον αέρα, να τα δροσίσει και μια να τα κρύβει κάτω από τη μασχάλη από τον πόνο...

Όποιος προσπαθούσε να πείσει τη γιαγιά ότι άδικα περιμέναμε να ψηθούν τα κάστανα, χωρίς φωτιά, για ν' αποδείξει το δίκιο του, άρπαζε θαρρετά με τα δύο του χέρια το τσουκάλι και...

Η γιαγιά, δεν μιλούσε ποτέ, όταν αποδεικνυόταν κάτι από μόνο του. Άφηνε τα γεγονότα να μιλούν και συνέχιζε να σκαλίζει το μαγκαλάκι της...

— «Της Κρήτης τα βουνά, είναι φτιαγμένα πολύ ψηλά, για να τα φτάνουν μόνο όσοι τολμούν...»

Κοιτάζαμε με το στόμα ανοιχτό.

Δεν καταλαβαίναμε τι έλεγε ακριβώς, αλλά πιστεύαμε, ότι και να μας έλεγε.

Κάθε φορά, που έπρεπε να ανασυνταχθούν οι δυνάμεις, ταξιδεύαμε ένα-ένα τα βουνά της Κρήτης.

Ακόμα και μετά από γενεές, ήμουνα σίγουρη, ακολουθώντας το νήμα, ότι ο καθένας στην ώρα του, θα έβρισκε το δικό του μονοπάτι, για τα θαρρετά βουνά.

Έτσι έλεγε η γιαγιά...

Το μαγκάλι, φαινόταν σα να είχε σβήσει. Οι σπίθες είχαν κουκουλωθεί μ' ένα στρώμα στάχτης.

Η γιαγιά, άρπαξε ένα κουτάλι, το 'χωσε δυναμικά μέσα στο μαγκάλι και σα να ξάκριζε τα στάχια, έφερε τα πάνω κάτω.

Οι μικρές λεπτομέρειες θα έφτιαχναν το παραμύθι. Οι δισταγμοί θα επιβεβαιώνονταν στο τέλος του μύθου.

Είχαμε χρόνο μπροστά μας...

Η χόβολη, ακόμα, άφηνε τη γλυκεία ζεστασιά.